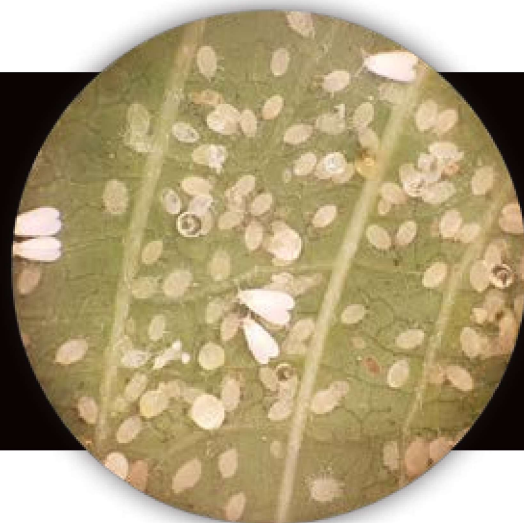

Nytænkning i planteværn

Synergi i samarbejdet mellem Danmark, Sverige og Norge. Det er en af de væsentlige baggrunde for Interreg ØKS-projektet. Et andet element er, at man når længere, når flere arbejder sammen om at nå det samme mål.

 Julie Schou Christiansen, projektleder, Helle Mathiasen, HortiAdvice, Anette Sundbye, NIBIO og Peter Hartvig, AU Flakkebjerg, peter.hartvig@agro.au.dk

 Kaspar Ingvordsen og Peter Hartvig

Forsøg i Interreg ØKS-projektet har vist, at flere arter af mellus, der normalt anses som vanskelige at bekæmpe, godt kan bekæmpes med flere lavrisikomidler, når blot mellus i nymfestadiet rammes af midlet. Her ses mellusnymfer og få voksne gennem mikroskop.

Generelt bliver der færre og færre planteværnsmidler til rådighed overalt i gartnerisektoren. De midler, der er blevet godkendt de seneste år, er specielt lavrisikomidler og enkelte mikrobiologiske midler. Der er behov for større forståelse for de ikke-traditionelle midler.

Nu er de første to år i projektforsøget gået, og der er kun et år tilbage af det store

skandinaviske Interreg ØKS-projekt, der samler danske, norske og svenske aktører i gartnerisektoren bredt. Perioden har resulteret i en mængde forskellige aktiviteter, forsøg og demonstrationer.

Fokus på alternative midler

Projektet omhandler især lavrisikomidler bl.a. enkelte mikroorganismer, basisstoffer

og fysisk virkende midler, som ikke er markedsført som planteværnsmidler, samt nogle midler, der er godkendt til økologi. Der er godkendt 74 lavrisikomidler i EU, hvoraf 27 er feromoner (duftstoffer). De resterende 47 stoffer er kortlagt i projektet, hvoraf mindst seks er vurderet vigtige for test i forsøg. Inden for basisstoffer er der godkendt 27 i EU, i denne forbindelse er fire basisstoffer prioriteret for test i projektet.

Et mål er at indhente viden og erfaringer om flere af midlerne og dermed gøre det nemmere at bruge dem samt opnå bedst mulig effekt. I forlængelse heraf arbejdes med at udarbejde vejledninger for optimeret anvendelse af udvalgte midler.

Meldug er en planteskadegører, der rammer en lang række vidt forskellige kulturer både i væksthuse og på friland. Resultater fra Interreg ØKS-projektet har vist, at flere lavrisikomidler kan have effekt på meldug, der her ses på rose.

Forsøg skal optimere effekt

Forsøgene i 2023 og 2024 har haft fokus på at afprøve og optimere effekten af prioriterede midler til bekæmpelse af meldug, gråskimmel, bladlus og mellus. Disse er udbredte skadegørere i mange specialafgrøder, og resultaterne vil i hovedreglen kunne overføres til forskellige afgrøder, hvorved mange avlere og producenter kan få gavn af resultaterne.

Forsøg har f.eks. vist, at flere arter af mellus (hvide fluer), der normalt anses som vanskelige at bekæmpe, godt kan bekæmpes med flere lavrisikomidler, når blot mellusene rammes af midlet. Det er dog vigtigt at gøre sig klart, at det er nymfestadierne, der skal bekæmpes.

Et andet eksempel på foreløbige positive erfaringer fra projektet er, at flere lavrisikomidler synes at have effekt overfor meldug. Dette gælder til dels også basisstoffer, der dog kun synes at virke ved små angreb. For både lavrisikomidler og basisstoffer er der behov for at afprøve tiltag, der kan optimere effekten f.eks. ved brug af additiver til

lavrisikomidlerne, blandinger af lavrisikomidler eller ved at udvikle strategier med kombinationer af midler.

En af projektets væsentlige opdagelser i forhold til optimering af effekt er dog, at sprøjteteknikken har overordentlig stor betydning for effekten af lavrisikomidler og basisstoffer. Dette skyldes, at langt hovedparten af de alternative midler virker ved direkte kontakt med skadegøreren, enten ved fødeoptag eller ved hudkontakt. Omvendt virker mange traditionelle syntetiske pesticider systemisk, dvs. at de optages af planten, hvor de rammer, og derefter transporteres rundt i planten og hen til skadegøreren. Derfor er det særligt vigtigt for effekten af alternative midler, at der anvendes en præcis sprøjteteknik og eventuelt større væskemængder, der sikrer, at midlerne rammer skadegøreren.

Fra projekt til praksis

I projektet udføres også demonstrationer hos avlere med det formål at bringe erfaringerne fra projektet ud i praksis. I 2024 er

der således udført demonstrationer med afprøvning af midler i både frugt og bær, i frilandsgrøntsager samt inden for væksthusektoren.

Forsøgene, der er udført i projektet, har kraftigt understreget, at sprøjteteknik er afgørende for effekten af disse midler. Derfor er der i projektet også gennemført demonstrationer af udbringningsteknik. Der vil blive planlagt både demonstration af udbringningsteknik samt afprøvning af midler i 2025. ■

Artiklen omhandler projektet "Projekt Interreg ØKS: Samarbejde om alternativ plantebeskyttelse i specialafgrøder i Norge, Sverige og Danmark", som er støttet af Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak.

Interreg Medfinansieret af Den Europæiske Union
Øresund-Kattegat-Skagerrak

Forebyg mod stress, sygdom og skadedyr med biostimulanter fra Azelis

Ved korrekt brug af biostimulant produkter fra Azelis, påvirkes sunde planter mindre af stress, sygdom og skadedyr, og opnår styrke til bedre vækst.

Dette resulterer i bedre plantesundhed, større udbytte, og bedre holdbarhed.

Azelis hjælper gerne hele vejen fra småplante til høstning. Vores produkter er afprøvet i væksthuse i Danmark og Norge, og vi rådgiver gerne om brugen af produkterne i forhold til dit individuelle behov.

Den rigtige kombination af biostimulanterne **Azelis Seaweed** (det tidligere Acadian), **Argicin Plus**, **Cuprum**, **Salicyl Pure**, **Silica Power** og **Amisol** giver synergier.

Kontakt Technical Manager **Annika Slaatto** på telefon +45 20368762, eller mail annika.slaatto@azelis.dk for **individuel rådgivning** og **udarbejdelse af individuel biostimulantplan**.

Innovation
through
formulation

visit [azelis.com](https://www.azelis.com)

